

Dragi župljani, dragi čitatelji!

Svetkovina Svih svetih i spomen naših dragih pokojnika – Dušni dan, te svetkovina Krista Kralja svega stvorenoga, kojemu sve živi i umire, kako stoji napisano na mirogojskoj crkvi, obilježavaju ovaj mjesec.

Svi sveci, svi koje je Krist otkupio, a koji su živjeli prije nas, počevši od Marije, sačinjavaju općinstvo, zajedništvo, jedinstvo: proslavljeno su Kristovo Tijelo, Crkva svetih. Međutim, iako na drukčiji način, oni su i u zajedništvu s nama. Ne ujedinjuje nas samo vjera i nada nego ih s nama ujedinjuje i ljubav koja nikada ne prestaje. I mi, kao i oni, nosimo - makar još skriven - “pečat Boga našega na čelima”, jer smo i mi određeni da popunimo onaj znakoviti broj od sto četrdeset i četiri tisuće opečaćenih, broj koji označava neizbrojivost.

Dušni dan je spomen naših dragih pokojnika, koji su s nama živjeli, koji su za nas živjeli i s kojima smo i dalje misom i molitvom povezani. Dušni dan možemo s pravom nazvati „slavljem života“ jer nas Biblija uči da su „duše pravednika u ruci Božjoj i njih se ne dotiče muka nikakva“. A pravedni u Božjim očima su oni koji su nastojali živjeti u skladu s Božjom voljom te su „hodali u sjaju lica Jahvina“.

I mi se rado ugledajmo u primjer te preporučimo zagovoru i zaštiti svih svetih, te pomoći molitava i žrtava duša u čistilištu, za koje i mi rado euharistije slavimo, molitve izgovaramo i žrtve prikazujemo da u njihovu zajedništvu zadobijemo „...kraljevstvo istine i života, kraljevstvo svetosti i milosti, kraljevstvo pravde, ljubavi i mira.“

Vaš župnik Josip

HRVATSKA MAJKA KATARINA

Kada je gost naše prve ovojesenske tribine prikazao i ponudio nam svoj dar, triptih o Katarini Zrinskoj, mene je to podsjetilo na one male molitvenike koje smo imali kao ministranti i iz kojih smo odgovarali gospodinu. Dugogodišnji valpovački župnik Slavko Požleb, Slovenac, već pola stoljeća počiva među svojim župljanima uz grobljansku kapelu, a u crkvi rijetko tko drži u ruci molitvenik, možda koja bakica. Sjećam se da smo na večernjici smjeli biti na koru, pa smo iz visine mogli čitati krupna slova u povećim molitvenicima naših baka dolje u klupama.

Pogledajmo tko je to donio ova draga sjećanja u našu vjeronaučnu dvoranu. Kao i uvijek naš dežurni stoloravnatelj prof. Đuro Vidmarović doveo je sveučilišnog profesora Zvonimira Bartolića, značajno ime hrvatske kulture, koji djeluje u Međimurju, dakle izvan Zagreba, kako se to voli reći *u provinciji*, aktivnoga na mnogim područjima kulture i znanosti, dapače i politike u neovisnoj Hrvatskoj. Prof. Bartolić bio je zastupnik u Županijskom domu Hrvatskog državnog sabora (1993. - 1997.) iz Međimurske županije. Član je Društva hrvatskih književnika, dugogodišnji predsjednik Matice hrvatske u Čakovcu, a bibliografija objavljenih radova prema katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice obuhvaća preko 119 jedinica; znanstvenik poliglot, koji najprije zaroni u polumrak knjižnica i arhiva da bi na svjetlo dana iznio istine o hrvatskoj utemeljenosti u ukupnoj europskoj tradiciji. O njemu pišu da je ustrajni istraživač sjevernohrvatskih tema.

U ponedjeljak 17. listopada autor nam je predstavio pretisak molitvenika hrvatske banice, majke, književnice i mučenice, grofice Katarine Frankopan-Zrinski *Putni tovaruš*, kako ga je on priredio za tisak u divot-izdanju. Posebnom fototipskom tehnikom postignuta je maksimalna vjernost originalnom izdanju, a vidi se i da je papir izrađen posebno za ovu namjenu, te po strukturi i tonu do kraja čuva patinu starine. Ovo me podsjeća na sličan pothvat iz 1971. kada je Liber svojim troknjižjem u divot-izdanju uresio jednu od najmarkantnijih točaka naše starije borbene prošlosti u *Opsadi Sigeta*. U pravi čas, jer je poslije Hrvatskog proljeća nastupila cenzorska omraza, pa je u nadolazećim godinama i kazališno uprizorenje herojske pogibije Nikole Zrinskoga s buntovnim sveučilištarcima na galeriji bilo preopasno, i na granici kontrarevolucionarne rabote.

Uopće je tema Zrinsko-Frankopanska bila pod embargom takoreći stoljećima, što je i razumljivo za vrijeme zajedničkog života pod austrijskom krunom. Tek je 1919. bilo moguće da zemni ostatci Zrinskog i Frankopana budu preneseni u Hrvatsku i uz velike počasti pokopani u zagrebačkoj prvostolnici. U komunističko vrijeme u Hrvatskoj, ovo je također bila tabu tema, poznata u čitankama kao *urota*, a ona je prije svega bila pobuna, legitimni bunt hrvatskih velikaša, nositelja hrvatske suverenosti (kolikogod od nje ostalo) protiv cara Leopolda i Dvora. Te smrti imale su

velikog odjeka u hrvatskoj kulturi i umjetnosti i stoljećima ostale živim neistrošenim izvorom za književna i umjetnička djela, ali i trajna nada za realizaciju neovisne Hrvatske – sve do najnovijih dana.

Veći dio svoga izlaganja prof. Bartolić odredio je za ženu koja je bila veoma aktivna u organizaciji pobune već od njezina početka. Zato je dvorska promidžbena sila promptno reagirala, i dok se mučenici takoreći nisu ni ohladili u grobu, javili su se brojni pjesmotvorci i na najbrutalniji i najpodliji način ocrnjivali Katarinu Zrinski, ženu Petra Zrinskog i sestru Frana Krste Frankopana, koja je označena kao zla žena, kao najveće zlo. To je učinjeno s određenim ciljem da se sakrije upad carske vojske u Čakovec već 14. travnja 1670., okupacija Hrvatske i silna pustošenja zrinskih i frankopanskih posjeda. Pjesnici optužuju Katarinu za povezivanje Petra Zrinskog s mađarskim pobunjenicima i Turcima, navodeći tolike pojedinosti da čovjek pomisli da su i u ono vrijeme curili transkripti iz Bečkoga dvora na ruke stihoklepaca. Nakon što su Leopold i Dvor u korijenu sasjekli one koji su se usudili suprotstaviti njegovoj apsolutističkoj vlasti, Hrvatskoj je nametnut režim straha i terora. Tako onodobni pisac J. Habelić govori o *gizdosti velike gospode*, hoće reći uznositosti, valjda iznad carske veličine. Ovo kazuje o stanju duha stvorenom udarom carske sile na sumnjivu Hrvatsku i oprezu svakog iole značajnog Hrvata da ga ne zahvati vitlajući mač dvorske pravde.

Nije li i danas iznad naših glava neka struja mraza, nešto što hoće "ofuriti" procvjetalu misao o suverenoj, neovisnoj i samostalnoj Hrvatskoj?

Ivan Kukuljević Sakcinski godine 1868. prvi donosi iscrpne podatke o životu i radu Katarine Frankopan-Zrinski i govori o njoj s velikim oduševljenjem. Razumljivo je za ono doba da Kukuljević piše da se u povijesti svijeta rijetko pojavljuju žene u javnom djelovanju, ali kada se koja pojavi, onda nadmašuje često puta suvremenike oštroumljem i veličinom svoje namisli i svoga pothvata, pa ako oko sebe nađe muškaraca koji će shvatiti njene misli, djelo će biti sjajnije i veličanstvenije. To je u Hrvata postigla Frankopan-Zrinska, piše Kukuljević, pa dodaje, kao da je neka tajna ruka, koja ravna sudbinom pojedinih ljudi, htjela u toj ženi sjediniti sve što ženu čini velikom i nesretnom.

Živjela je na *predziđu kršćanstva*, na tom rubnom dijelu Habsburškog carstva gdje su Turci lomili zube ponajviše na hrvatskom štitu i sablji, a sve su vodili i plaćali Zrinski. Sve političke igre Dvora s Turcima slamale su se na Hrvatima, a vrhunac podlosti bio je Leopoldov mir s Turcima zaključen 1644. unatoč blistavoj kršćanskoj pobjedi kod Sv. Gotharda. Na čelu nezadovoljnika u Hrvatskoj bio je Nikola Zrinski koji pogiba na čudan način od vepra u lovu. Katarina se potpuno predaje borbi za hrvatske interese, te pregovara u Veneciji s francuskim diplomatima, no bez uspjeha. U politička događanja sudbonosna za Hrvatsku bila je također uključena Jelena, kći Petra Zrinskog. Išlo se i na dogovore s Poljacima, no i oni su otpali, te Zrinski ostadoše sami. Nije im preostalo drugo nego da čuju što se može dogovoriti s Turcima, da se iskorači iz čvrste ovisnosti od Austrije (*Viruj Nimcu kao zimskom*

suncu). Austrijanci su bili dobro obaviješteni o nastojanjima na turskom dvoru (1669.), znala je to i hrvatska strana, pa Jelena u pismu ocu pita ne bi li trebalo dizati ustanak (1670.).

Kada je sudbina hrvatskih prvaka na Dvoru već bila odlučena, Katarina kreće s manjom pratnjom u Beč 13. travnja 1671. ohrabrena znakovima da će Leopold udijeliti milost. No Leopold mrmlja *neka milost bude zamka* – kako podmuklo i dvolično! Do nogu mu se ulizuje ministar predsjednik Vaclav Lobkowitz, koji je čitav dijabolični plan uhićenja Zrinskog i Frankopana smislio i stalno ponavlja: *Dok je Zrinski živ, car nije siguran*. Katarina se koleba već na putu, a kako i ne bi kad je Dvor već ucijenio glavu Zrinskog na 50 tisuća forinti i svrgnuo ga s banske časti (Ni prvi ni zadnji puta da stranac ucjenjuje hrvatske uzdignute glave!). Sve to Katarina znade, pa i za omraze koje idu iz same Hrvatske da je gramzljiva, ohola, zla, bešćutna i konačno, inicijator predaje Hrvatske vjekovnim neprijateljima – Turcima. A najveći zločin: ona je htjela biti kraljica, da Hrvati imaju vlastitu kraljicu.

Da izbjegne nemoguće Katarina prima austrijsku vojsku u utvrđeni Čakovec, no istoga dana započinje nesmiljena pljačka diljem Hrvatske, te je poharano više od 30 gradova. U bečkim arhivima nađeni su popisi dvaju povjerenika o zatečenom i odnesenom; tako je nađen popis stvari koje su namijenjene bečkom dvoru: srebro, zlato, zlatni nakit, skupocjeno oružje, odore, neuporabljeni tekstil, kočije, dragocjene knjige i dr. – tako se Dvor dokopao velikog blaga – tko ne vjeruje, i danas to može vidjeti u Bečkom ratnom muzeju, naravno bez grofovskog monograma Zrinskih. Pljačka je trajala godinu dana.

Fizičko stradanje, patnje i smrt Katarine Zrinske dostojna je tema za dublje istraživanje. Drugi narodi oko nas o tome bi snimali filmove. Zastrašujuća je silina kojom se Leopold obrušio na Katarinu, potomke i rođake Zrinskih. Bože mi oprost, kako se neki scenariji ponavljaju sve do naših dana!

Što je Katarinu Zrinski potaklo na pisanje molitvenika *Putni tovaruš*? Odgovarajući na ovo pitanje prof. Juraj Kolarić kaže da je molitvenik jedan od najznačajnijih izričaja vjerskog života jednog naroda. Molitvenici zapravo odražavaju povijest Crkve, njezinu teologiju i cjelokupnost njezina duhovnog života, a mnogim vjernicima molitvenik je bio prva i posljednja knjiga s kojom su se susretali i s kojom su bili vezani cijelog života do te mjere da su se s molitvenikom i pokapali. Hrvatski molitvenici, poglavito u krajevima pod tuđinskom vlasti bili su čuvari hrvatskog jezika i hrvatske pismenosti.

Zašto se Katarina Zrinski *kao visoka gospođa prihvatila pera*, i drugo, zašto je *išla pisati nabožnu knjižicu, molitvenik*, pita se jedan povjesničar. Daje i odgovore: to je stoljetna tradicija frankopanskog roda; u frankopanskoj kulturnoj i književnoj tradiciji bilo je ostaviti traga o svome rodu. Isusovac Boltižar Milovec, doktor filozofije i jedan od najobrazovanijih Hrvata svojega doba, kome je Katarina bila mecena, piše da su Frankopani slavni rod koji je u svakom koljenu *kakove osebujuje hasne općine keršćanske vučini*. Već je Katarina, supruga Nikole Zrinskog Sigetskog

"leta 1560. bila učinila svoje i mnogim drugim dušam na duhovnu hranu štampati molitvene knjižice. Upravo je Milovec poticao Katarinu da i ona objavi molitvene knjižice, što je ona i učinila. Kada se na to odlučila, Katarina premišlja u *Putnom tovarušu* da se među svim svjetskim jezicima nalazi najmanje hrvatskoga u ovo doba štampanih knjiga! To iz nje plamti rodoljubni zanos frankopanske duše. Iako se mogla latiti pisanja romana ili kakve pustolovne pripovijesti, molitvenik je posljedica njezine iskrene ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Frankopani su se isticali u državničkim i vojnim, kao i crkvenim poslovima kao banovi, vojskovođe i biskupi. Uvijek su isticali odanost prema hrvatskoj državi i katoličkoj vjeri, Katoličkoj Crkvi, gradeći i obdarujući crkve i samostane.

Odgojena u krilu takve obitelji, nije nikakvo čudo što je, odlučivši se za sastavljanje i objavljivanje književnog djela, Katarina Zrinski sastavila molitvenik. Pridržavala se strogih kršćanskih načela kroz čitav život, pa i u najtežim trenucima svojega života, i onda kada je nakon slamanja hrvatske pobune dospjela u uzništvo. Ne optužujući druge, ona i u najtežim časovima svojega života očituje veliku materinsku skrb za djecu i za Petra, preuzimajući u svakoj prigodi odgovornost za sve ono zbog čega su njega optuživali. Živjela je izvan onih prizemnih banalnosti u kakvima se jednim dijelom iscrpljivao društveni život aristokracije.

Zanimljivo je da na samom početku molitvenika ne nalazimo posvetu upućenu nekoj osobi, nego samo Bogu i Blaženoj Djevici Mariji (*mojoj milostivoj zaštitnici*) i na koncu svima svecima i sveticama. Iz svega se vidi da je pisanje *Putnoga tovaruša* bila njezina duboka unutarnja duhovna potreba, ne samo posljedica tradicije i ugleda njezine obitelji.

Hvala profesoru Bartoliću što nam daje u ruke ovaj darak iz naše starine. Iz njega zrači blaga duša Majke Katarine. U mojoj svijesti ona je sveta žena, i kako Gospodin Bog, usuprot nama ljudima, svoje dospjele poslove ne ostavlja za sutra, vjerujem da je ovu našu hrvatsku odličnicu već promovirao u našu zagovornicu na nebesima.

Neka moje molitve za nju čuje i naš Gospodin:

*Ti hrabra i postojana ženo,
koja si stajala na hrvatskoj Golgoti i
pod Hrvatskim Križem trpjela
tolika nestajanja Tvojih najmilijih,
zagovori nas, da imamo snage
donijeti svoj Križ na zadnju postaju.*

mr. sc. Antun Rajčević

UZ SVETKOVINU SVIH SVETIH

Sestre i braćo,

Svetkovina Svih svetih doziva nam u pamet i sjećanje činjenicu da naša vjera, kršćanska vjera, seže onkraj, s onu stranu vidljivoga i opipljivoga. Naša vjera obuhvaća i zakriljuje otajstvo prelaska s ovoga svijeta u drugu zbilju, vječnu zbilju. Naša kršćanska vjera zakriljuje, također, istinu naše predodređenosti za život u vijeke, u vječnosti; odatle Crkva koja se od samog početka hrani tom vjerom, na današnji dan slavi spomen, uspomenu na sve, apsolutno sve koji su zavrijedili vijenac slave, koji su baklju vjere, otajstvo vjere u svom životu posvjedočili i prenijeli je nama, da ni jedan od onih koji se je zaodjenuo u bijelu haljinu Janjetovu, kako to čusmo iz Knjige Otkrivenja, ne bude ne spomenut, ne bude ne zastupljen u našem sjećanju, u našoj zaufanoj molitvi, da znademo da je nebrojena vojska naših zagovornika, da znademo da na duhovnoj razini, jer upravo o tome se radi, postoji jedno zadivljujuće i stvarno, ali otajstveno zajedništvo Nebeske Crkve, Nebeskog grada Jeruzalema, nebeskog Kraljevstva gdje Bog Trojstveni živi, djeluje, postoji u zajedništvu s onima koji su bili njegovi priznavaoci, propovjednici, svjedoci u ovome svijetu.

Sestre i braćo, svakako da pred tim otajstvom naše kršćanske vjere, da u zajedništvu s Bogom i nadalje živi nebrojeno mnoštvo onih koji su umrli, usnuli, koji su zavrijedili, zaslužili vijenac slave, to kažemo, koji su nas napustili opečaćeni znakom vjere, vjere u Krista Gospodina, jedinog Spasitelja svijeta. Ne može nas ovo otajstvo ostaviti nezainteresiranima pred pitanjem, pred činjenicom što činimo, što možemo učiniti, što smijemo učiniti, da bismo, na neki način rečeno, zaslužili svoje mjesto u tom nepreglednom mnoštvu Božjih izabranika, svih svetih, koji nastanjuju Nebeski grad Jeruzalem, koji nastanjuju to vječno Božje Kraljevstvo, koji uživaju, kako to čusmo u Poslanici Ivanovoj, gledajući Boga živoga licem u lice – i to je neosporno, što nas kršćanska vjera ne samo poučava, nego što ta kršćanska vjera u sebi nosi kao svoj vlastiti sadržaj, a to je da svi mi, i pokojni već prije nas, hitamo ususret tom blaženom gledanju Boga onakvim kakav On uistinu jest.

Pred tim otajstvom, nema nikakve sumnje, zastaje naš dah, zastaje naša pamet, zastaje cjelokupno naše biće, pred tom spoznajom da smo predodređeni za blaženo gledanje Boga licem u lice, da smo već, kako to Ivan kaže, kao Božji izabranici, kao djeca Božja, kao miljenici Božji, opečaćeni znakom Božje ljubavi, Božje dobrote i Božjeg milosrđa, koji su se razlili u Njegovu Sinu Isusu Kristu i koji se razlijevaju i danas snagom Duha Svetoga, i njihovo trojstveno, božansko zajedništvo, sestre i braćo, nam jednostavno ostavlja ponekad gorak okus onog pitanja – kako će to uistinu biti?

Vidite, kršćanska vjera, koja je po svom unutarnjem ustrojstvu, sa svojom unutarnjom strukturom u biti nada, nada da će se sve to zbiti, i to da će se zbiti na nama, na meni, nada da će Bog ostati vjeran svojim obećanjima kao što to jasno

pokazuje Objava Božja koja nam je dana, zapisana u Pismu, u Bibliji, u tradiciji koja stoji iza nas, koju mi u ovom trenutku gradimo, oživljavamo, osmišljavamo, činimo da ne bude mrtva nego živa, da ne bude sterilna, pasivna, nego aktivna i djelotvorna i plodonosna, da će se to, jednom riječju, zbiti na nama. I ono što rekosmo da je ta kršćanska vjera u svojoj biti zapravo nada, nada koja jednostavno u nama pobuđuje tu čežnju, to iščekivanje, i naravno, što je najvažnije istaknuti, upornost i neodustajanje da ćemo jednoga dana na samima sebi svatko od nas, svatko tko se iskreno i zaufano obraća Bogu, Ocu našega Gospodina Isusa Krista, u Duhu Svetomu, doživjeti to preobraženje, to divno iskustvo susreta s Bogom živim, kojega, evo u molitvi, u ispovijedanju vjere, u intimi srca doživljavamo u ovostranosti, gajeći čežnju za Njim, tražeći GA, moleći GA, slaveći GA, klanjajući MU se – nastojeći na taj način već i ovdje zadobiti predokus te nade koja je u nama položena snagom vjere koju primismo kao milost, kao dobrohotnost, kao blagonaklonost, kao darežljivost Boga našega, Oca Isusa Krista.

No, postavismo pitanje gorkog okusa. I što nam je činiti? Kako odjelotvoriti i učiniti vidljivim i prepoznatljivim da ono što i ova današnja svetkovina podsjeća, prisjeća, slavi, časti sve svete, već ovdje u nama i među nama zaživi, dobije barem nekakve načelne konture, nešto što će biti prepoznatljivo kao putujuća Crkva svetih, nešto što će razotkriti Crkvu u onoj njezinoj bitnoj nadi, a to je da je sveta, i naravno, sestre i braćo, u novije vrijeme, smijemo to priznati, i da je grješna, jer mi smo grješni. I zato jer smo grješni, pitamo se kako tu svoju grješnost, tu svoju sklonost zlu, sklonost grijehu, sklonost protivljenju Bogu, sklonost sukobima s Dobrom, s onim dobrom koje nam se nadaje već u našoj prirodnoj sposobnosti, naravnoj sposobnosti razlikovanja Dobra i zla, Istine i laži, pravde i nepravde, i kako u konačnici u okolnostima današnjeg našeg društva, našeg kulturnog naslijeđa, naše civilizacije, mi kršćani, mi članovi Crkve, mi Crkva, možemo ostvariti taj predokus ovdje i sada, kako možemo orisati konture tog Nebeskog grada Jeruzalema ovdje na zemlji, kako možemo iskrojiti te bijele haljine koje nam je jednog dana zaodjenuti u onostranosti.

Evo, Matejevo Evanđelje, odlomak koji čusmo, zapravo je onaj glasoviti odlomak po kojemu je kršćanstvo poznato i možemo reći priznato i onkraj kršćanskih granica, ako smijemo tako reći. Ovaj odlomak koji nam se danas daje u jednom paketu od osam blaženstava; blaženstvo – nešto što je blago, nešto što je toplo, nešto što je milo, nešto što je drago, nešto za kim mi čeznemo, nešto od čega se nitko suočen sam sa sobom u svojoj nutrini ne će odreći, i kako jedino kad stojimo onkraj pameti mogli bismo reći – to su gluposti. Ali ako stojimo s ove strane pameti, kao ljudska bića, zapravo mi čeznemo upravo za ovim. Naša nutrina, već po samom našem golom postojanju je usmjerena na ovu blagost, na to blaženstvo, na tu blagost, dobrotu, plemenitost i nježnost o kojoj Isus svojim učenicima u tom Govoru na gori zbori. To je projekt. Nemojmo se zanositi činjenicom da to možemo ostvariti na "horuk", odjedanput. Riječ je ne samo o projektu koji je dan meni kao pojedincu, kao vjerniku, ne samo o projektu Crkve koja postoji ovdje i sada, nego je, sestre i braćo, ovo projekt Kraljevstva Božjega. Zapravo baštinici Kraljevstva Božjega su siromasi

duhom, ožalošćeni, gladni i žedni, čisti srcem, mirotvorci, progonjeni zbog pravednosti; to su baštinici Kraljevstva nebeskog.

I bez obzira, sestre i braćo, što možemo u trenutku zamisliti kako smo posve drugačiji, kako zapravo naš život, naša životna situacija, naše životne okolnosti, a onda i sama naša svijest koju smo izgradili i koju svakodnevno hranimo onim i ovim čimbenicima, nas otkrivaju posve drugačijima, neprispodobivima onome što nam se danas daje u riječima Govora na gori. Ipak znajmo, sestre i braćo, da je ovo zapravo ustav, statut, pravilnik, kodeks, kako hoćete, onog istinskog i zbiljskog Kraljevstva nebeskog po kojemu nam Isus nadugo i široko propovijeda u Evanđeljima, a za kojega rekosmo, ne možemo ga predočiti kao geografiju, kao prosto vrijeme, nego uvijek moramo imati na pameti da je to zapravo On, Osoba, da je riječ o Isusu, da je riječ o onome koji se nama dao kao siromah, kao gladan i žedan, kao ožalošćen, milosrdan, čist, čista srca, kao mirotvorac i kao progonjen.

I kada gledamo ove pojmove, kada gledamo ove ideale koji su sadržani u Govoru na gori mi zapravo otkrivamo Njegovu osobu, mi zapravo otkrivamo Njega samoga i ne čini nam se ni na trenutak da išta od toga nije sukladno Njemu samome, Njegovu životu i Njegovu propovijedanju, Njegovu naviještanju Radosne vijesti i da išta od ovoga ne bi bilo prisposobivo Njegovoj osobi, nego upravo suprotno. To je On, to je Njegov život, Njegovo vrijeme, Njegovo propovijedanje i Njegova osoba. I stoga mi, sestre i braćo, koji ispovijedamo vjeru u toga Isusa, Isusa iz Nazareta, Krista uskrsnuloga, mi prepoznavamo ostvarenje ovoga u Njemu samomu nenadmašivo, konačno, u Njemu je ovaj projekt dobio ne samo svoj temelj nego i svoju životnu potvrdu. A mi, što činimo? Mi GA nasljedujemo, mi ispovijedamo vjeru u Njega. I zato, sestre i braćo, uz najbolju volju, sve i kad bismo htjeli, ne bismo uspjeli ni korak, ni u cijeloj jednoj generaciji ljudi, realizirati ono što sadržava Govor na gori, osam blaženstava, iz jednostavnog razloga što je to projekt kojega valja ostvarivati, a ne kojega je moguće ostvariti sasvim ovdje i sada. Zapravo bismo mogli reći da naš poziv, poziv naše vjere za većim suobličavanjem slici Onoga koji nam je otkrio Boga, a to će reći slici Isusa Krista, od nas zahtijeva da budemo svjesni tog našeg životnog projekta.

I zato nikakvog razloga za tjeskobu, za tugu, za žalost, za nekakav osobni prezir ili samoprezir iz jednostavnog razloga što, sestre i braćo, mi to ne možemo ovdje i sada "ho-ruk", ali mi to prihvaćamo kao projekt i samo onda kada to shvatimo i prihvatimo kao životni projekt, bit ćemo u stanju realizirati, svatko osobno, koliko uistinu može i koliko mu je dano. I to će biti ono prepoznavanje Kraljevstva Božjega u nama i među nama, to će biti ostvarenje već ovdje i sada Kraljevstva Božjega, iako znademo da ono nije već ovdje i sada, da se ono tek treba ostvariti i znajući opet pri tome da je ono već u punini ostvareno u osobi Isusa Krista.

I zato, sestre i braćo, osoba Isusa Krista je ta spona, ta veza između nas članova putujuće Crkve, hodočasničke Crkve ovdje na zemlji i onih koji su napustili ovu zemlju, ovaj svijet i otišli s onu stranu – i danas stoje gledajući Boga licem u lice zaodjenuti u bijele haljine poput Jaganjca. Isus Krist je ta spona, i u prvi plan stavljamo Njega i njegovu osobu. On je naša centralna točka, ne samo u našoj vjeri

nego i kada slavimo otajstvo Svih svetih, to će reći Nebesku Crkvu, Nebeski grad Jeruzalem, Nebesko kraljevstvo i kada hoćemo zamisliti ih kako ovog jutra stoje, ovako sjedeći ili stojeći, pred Bogom živim i klanjaju Mu se u sve vijeke vjekova. Amen.

prof. Tonči Matulić

VJERA

Isusovi apostoli su kroz više od tri godine neprestano slušali o tajnama nebeskog kraljevstva. Pred očima jednostavnih, galilejskih ribara otvarali su se neizmjerni vidici. Što su više živjeli s Isusom, to su više ulazili u tajne njegove misije. Gledali su njegova čudesa i sve se više uvjeravali da je u Njemu Bog pohodio narod svoj.

On je svakoga od njih poimence pozvao da ga slijedi. A oni su s najvećim povjerenjem pošli za njim. Ostavljali su sve što su posjedovali jer su povjerovali njegovim riječima. Srcem su odgovorili Srcu. Svoju su životnu sudbinu zauvijek vezali uz Isusa. Svi progoni i sva trpljenja nisu ih mogli rastaviti od te ljubavi jer su joj jednom čvrsto i neopozivo povjerovali. Na kraju svoga apostolskog puta svojom su krvlju potpisali svoje svjedočenje za Istinu i Ljubav kojoj su povjerovali... A ti isti apostoli i sami su iskreno, čitavim srcem i svom dušom zavapili: »Gospodine, umnoži nam vjeru!«

Ako su Isusovi apostoli tako govorili, koliko smo više mi danas pozvani vapiti Gospodinu: »Umnoži nam vjeru!«. Vjera je Božji dar. Dobili smo ga bez ikakvih naših zasluga zajedno sa svetim krštenjem. Tu smo postali građani neba. U našu je dušu posijana klica besmrtnosti. Zajedno s milošću posvetnom dobili smo i krjepost vjere. No, da bi ta klica mogla rasti i plod donositi potrebno joj je osigurati uvjete.

S vjerom naš život dobiva novo svjetlo, nov smisao, silno uzdignuće i beskrajnu vrijednost. On postaje vrijedan življenja, i to upravo zato jer je projiciran u vječnost koja počinje tu na zemlji, u duši.

Vjera baca divno svjetlo na Boga i Božji svijet, ali u isto vrijeme i na čovjeka i ljudski život. Otkriva nam neizmjernu ljubav i dobrotu Boga koji nas je želio imati i zato nam je darovao život. Njegova nas providnost kroz čitav život prati i bdije nad nama. Po svom nas je Sinu učinio svojom djecom i baštinicima nebeskog blaženstva.

Vjera čovjeku daje čudesnu sigurnost. On nikad nigdje nije sam jer je Bog s njim. On mu daje čudesnu snagu da odoli svim burama i olujama života. Njega ništa ne može iznenaditi jer je čvrsto usidren u Srcu samoga Boga. Ne boji se ni same smrti, jer ga upravo ona dovodi njegovu Stvoritelju.

Čovjek istinske vjere uvijek je pun radosti i mira. Po vjeri dobiva čudesno smirenje duše i srca. On je sretan jer mu je savjest čista. A čisto srce uvijek je izvor najvećeg mira...

Za pravu vjeru treba moliti. Poput apostola. Vjera je Božji dar. Božja milost koja nam se besplatno dariva. Treba ukloniti sve zapreke kako bi Bog mogao u nama djelovati.

I isplati se iz dubina svoje duše vapiti Gospodinu: »Umnoži nam vjeru!«, da bi naše vjerovanje bilo uvijek i naše djelovanje.

Josip G.

BIBLIJSKI SUSRETI – LECTIO DIVINA

Kao što vam je poznato, već duže vrijeme u našoj župi djeluje biblijska grupa koja okuplja lijepi broj onih koji se žele malo više (z)družiti s Božjom riječi, koji žele otkriti poruku koja je sadržana u Svetom pismu, a namijenjena je svakom, baš svakom od nas. Nažalost, porazna je činjenica s kojom se susrećemo na školskom vjeronauku da naši vjeroučenici gotovo nikad ne uzmu u ruke Bibliju ili bar svoj mali Novi zavjet. Ali, to ne čine ni mnogi odrasli. Zašto? Odgovora ima koliko i ljudi. Vjerojatno ne znaju da Sveto pismo u sebi sadrži snagu, da ono nije mrtvo slovo na papiru. Ono se čita u snazi Onog po kojem je nastalo. Ono u sebi sadrži Božju objavu. Želimo li znati kakav je Bog, čitajmo Sveto pismo. Želimo li se suobličiti Isusu Kristu, a to bi nam trebao biti životni zadatak, onda čitajmo Sveto pismo, jer u njemu se zrcali lik našeg Spasitelja. Zato i mi na našim susretima ponedjeljkom čitamo, razmišljamo, razgovaramo i molimo nad Božjom riječi. Takav način čitanja Svetog pisma zove se *Lectio divina* – božansko čitanje.

Prvo pročitamo tekstove od naredne nedjelje, voditelj susreta iznese svoj komentar na čitanja, zatim u razgovoru izmjenjujemo svoja iskustva s darovanom nam Božjom riječi, postavljamo pitanja, otvoreno govorimo o onome što nam nije jasno, o onome što nas posebno dira, u čemu pronalazimo utjehu, snagu i to dijelimo međusobno. Zatim slijedi ponovno osobno čitanje, u sebi. Polagano čitajući tekstove dopuštamo Gospodinu da nam progovori baš ono što nam on želi reći, a ne ono što bismo mi htjeli čuti. Nakon tog polaganog, sabranog, meditativnog čitanja i otkrivanja Božje riječi upućene svakom pojedinom osobno, izričemo na glas Božju riječ koju nam je Gospodin uputio (dakako, poštuje se osobna sloboda te osoba može zadržati za sebe Riječ koju joj je Gospodin progovorio). Nakon toga slijedi molitva nad riječi koju nam je Gospodin uputio. Nakon te molitve mi smo obnovili na neki način svoj savez s Bogom i ulazimo u stav kontemplacije: čekanja, gledanja i prepoznavanja Božje prisutnosti u našoj svakodnevicu. I odlazimo s Gospodinom u novi dan.

Ako želite imati iskustvo koje i mi imamo, dođite i vidite. "Učitelj je tu i zove te." (Iv 11, 28)

s. Ksenija Leko

HVALA TI

Volim svoju Domovinu, volim grad koji je dao sebe za Hrvatsku. Grad koji je kao Krist dopustio da ga se razapne da bi se spasila Hrvatska. To je grad hrabrih ljudi. Taj grad ima tisuću rana koje se više ne vide, ali se osjećaju. I peče me svaka njegova rana. Njegovi su me branitelji obranili. Život njima dugujem. Taj mali grad je morao biti uništen. Uništen da bi se vidio veliki znak.

Kad se mojoj Domovini kaže ružna riječ ili se uputi ružan pogled, zapeče me svaka ta rana, a poneka opet prokrvari. Prokrvari, jer pobjeda ima tešku ranu.

Volim ljude koji su nekad živjeli u tom gradu, voljeli ga i dali svoj život za njega, za mene i tebe. Volim ljude koji nisu otvorili vrata, nego su ih čvrsto držali zatvorenima, ali ipak ih je napasnik razvalio. Ali nije uništio srce i ljubav. Jer ljubav čini veliki neprobojni zid koji ne može nitko srušiti.

Volim ljude koji su živjeli u tom gradu jer su voljeli Hrvatsku. Hrvatska za njih nije bila samo kuća, rijeka, planina. Hrvatska je za njih bila svaki dah, pogled, svaki park, šuma, klupa u parku i ono drvo na kojem su urezivali imena svojih ljubavi i riječ LJUBAV koju su naučili od svojih roditelja.

Volim srce hrabrih ljudi jer još uvijek kuca u mom i tvom srcu.

I u meni postoji praznina, jer ljudi više nema, nestao je Čovjek. Nema onoga koji mi je pokazao ljubav. Postoji samo njegova riječ. Ali i ta riječ je dovoljna jer je jača od svake mržnje. I zbog te riječi i te ljubavi mogu reći: „Hvala ti, Čovječe iz Vukovara, hvala ti, Čovječe iz Škabrnje.“

Moja Domovina živi na grobovima onih koji su dali sve za našu slobodu. No, to nisu istinski grobovi. Oni leže na posteljama ove hrvatske zemlje, zagrlili su ju svojom ljubavlju. Zahvaljujući njihovoj ljubavi, raste divno cvijeće i cvjeta najljepšim sjajem. I čuje se njihova pjesma, rajska melodija. I nije Čovjek umro, on samo spava i sanja svoju Domovinu. Opet ćemo se sresti, Čovječe, ali taj dan je daleko. Do tog dana nastavit će kucati srce za tebe i uzdignut će se Golubica visoko do neba.

I opet mi suza krene kad te se sjetim, Čovječe. Suza ljubavi, suza ponosa, suza zahvalnica. I zacijelit će jednom rane i rodit će se nova nada. A ti ćeš i dalje, Čovječe, ležati na svojoj postelji i iz tvoje ljubavi će rasti cvijeće za Hrvatsku.

Zvonimir Rukavina

IDI PA I TI ČINI TAKO!

U nekoliko prilika, dok sam razgovarao s našim župljanima, neki su sugovornici spomenuli kako im se čini da bi se nešto u životu naše župne zajednice, među nama vjernicima, trebalo promijeniti i dotjerati. Radilo se tu o raznim većim ili manjim, više ili manje bitnim, detaljima. Poneki puta sam se složio s tim razmišljanjima, ponekad ne, ali sam svaki puta dodao kako bi trebao sugovornik sam učiniti nešto u tom smislu. Tada bi primjedbe koje su navedene često bile zaustavljene, i bilo je rečeno nešto u smislu „Da, ali ja nemam dovoljno vremena...!“ ili „Ne mogu to ja promijeniti, to treba župnik ili članovi Župnog pastoralnog vijeća...!“ ili već nešto slično tome.

Što im na takve stavove odgovoriti?!

Tek se sada, nakon petnaestak godina kako smo izišli iz prošlog režima, vide posljedice koje je on nanio našim dušama i umovima. Tada se nije smjelo imati svoje mišljenje. Naravno da je i tada bilo, i to mnogo, ljudi koji su, ili su barem to pokušavali, razmišljati svojom glavom. Često puta su njihove umotvorine bile naivne, nadobudne, nerealne, ali su u više navrata bile itekako ispravne i vrijedne. One su, i takvi ljudi, konačno uspjeli stvoriti kritičnu masu ljudi i želje i volje za drugačijim uređenjem, slobodom za hrvatski narod i sve stanovnike Hrvatske. Uz povoljne političke prilike u užoj i široj sredini, uz ratne napore, mnogo žrtve, ali i molitve i pouzdanja u Boga, Majku Božju, moljenjem krunica koje su uvijek bile pri ruci, često puta i na uniformama branitelja, uspjeli smo stvoriti SVOJU državu, uspjeli smo uspostaviti SVOJU vlast, uspjeli smo doći u priliku da SAMI ODGOVARAMO za svoje postupke i svoju državu. Naglasio sam ove riječi „SVOJU, SAMI, ODGOVARAMO“ jer mislim da su one bitne i ključne za odgovor na pitanje koje sam gore postavio.

Zato moramo biti svjesni činjenice da nitko drugi ne odlučuje za nas, nitko drugi u svoje ruke nije preuzeo našu slobodu i ODGOVORNOST za nju (Pročitajte Velikog inkvizitora iz „Braće Karamazovih“ F. M. Dostojevskog) nego MI SAMI. Bog nas je stvorio slobodne. Zato svi naši prigovori, sve naše primjedbe, sve naše sugestije, i kako već ne ćemo zvati ono što predlažemo, imaju smisla jedino onda ako svojim aktivnim sudjelovanjem pokažemo želju promijeniti ono na što ukazujemo. Ne radi se o tome da nešto što smo mi rekli nije dobro ili istinito. Radi se samo o tome da smo svi mi zajedno župna zajednica, Crkva. Isus nije došao na zemlju da bi kritizirao druge, da bi rekao da nisu dobri, nisu vrijedni. On je DAO primjer kako treba živjeti, što treba činiti. Treba uzeti na se svoj križ (kojeg svatko od nas ima, iako mislimo da je naš teži od sviju ostalih) i krenuti dalje. Trebamo i drugima pomoći nositi njihov križ, i vidjet ćemo da će i nama samima odjednom naš križ biti lakši (drugi će nam pomagati nositi naš križ, a vidjet ćemo da ima i težih od našeg). Poneki iver na križu kojeg nosimo čini i nedostatak vremena za ono što bismo mi željeli, za naš odmor, za našu zabavu. Ali, svejedno moramo SAMI primjerom i žrtvom

pokazati što treba napraviti. Tada ne ćemo trebati pričati i kritizirati, jer će nas „...poznati po djelima našim...“.

Ne trebamo se bojati hoće li ono što radimo biti dobro, hoćemo li u slučaju neuspjeha ili propusta ispasti neznalice ili smiješni pred drugima. Neki znaju reći da bi oni čitali misna čitanja, ali da im je neugodno čitati pred tako velikom grupom ljudi. Pa to čitanje nije namijenjeno mojoj osobnoj promociji pred drugima. Ono treba drugima prenijeti Riječ Božju. Ja kao osoba tu uopće nisam važan.

U knjizi Anselma Grūna „Put kroz pustinju“, u izrekama otaca iz egipatske pustinje, starac Agaton kaže: „Baci svoju nemoć pred Boga i naći ćeš mir!“. Stavimo se u službu Riječi i dat će nam se što i kako treba reći.

I što na kraju reći nego: "Idi pa i ti čini tako!" (Lk 10,37)

M. K.

KAP

Ovog je trena
na mene pala jedna neobična KAP
Kap Tvoje dobrote, Gospodine
Pa onda je pala druga
Pa četvrta
Pa stotinu i prva!

Sada je to već slap, o Bože!
Sada se u njemu već kupam
i puštam da po meni pljušte
Sve boje Tvojega Neba.

A bila je samo jedna kap
za nekog nevidljiva
za nekog bezvrijedna
a za mene tako sveta:
još jedan susret s Tobom, Gospodine

Posebno danas,
želim Ti za njega reći HVALA.

Alka Pintarić

STANKO BAKOVIĆ

MOLITVA

San moj, Gospode,
 osnaži
ojačaj nadu moju,

sjaj oku mojem daj,
ozari lice moje,

ne gomilaj vrijeme,
ne utkivaj tegobnost
 u tijelo moje,
zanesi me, Gospode,
zavrti me u kolu svojem, Gospode.

Stanko Baković rođen je 1946. godine u Guberu kraj Livna. Živi i radi u Zagrebu kao sveučilišni nastavnik.

Objavio je sljedeće zbirke: *Pjesme* (1980.), *Noć i san* (1981.), *Sunce i pepeo* (1983.), *Lepet duše* (1990.), *Jutro i sjena* (1990.), *Zvezdani oluj* (1991.), *Ponoćne krijesi* (Izabrane pjesme, 1994.), *Kasna večer* (1999.).

Đuro Vidmarović

SVE JE VEĆ...

Sve su misli već odavno domišljene.
Sve su suze već odavno isplakane.
Sve su zlobe već odavno iskaljene.
Sve su boli već odavno iskušane.
Sve su ljubavi već odavno iskapljene.
Sve su pjesme već odavno ispjevane.
Sve su igre već odavno doigrane.
Sve su strune već odavno potrgane.
Svi su dani već odavno izbrojani.
A mi? Mi smo već odavno sami,
tražeć tračak svjetla u mrkloj tami,
da pokaže put u san nedosanjani.

Luka Štilinović

MORE I RIBAR

Prljavo bijela, sluzava masa,
na vrhu vala lijeno se talasa.
Začudeni ljudi na žalu nijemo stoje.
Tek samo slute, plavo More bolesno je.
Ne treba učenost ribaru starom,
on dobro znade Božjim darom,
zašto se njegovo More samrtno grči.
Franko znade što se u More svega sruči
i zato njegovo More teško pati.
Tiho me pita: Tko će na kraj tomu stati?
Odgovora ne znam. Plavim očima on me prati.
Al' dobro znam da More i ribar jednako pati.

Luka Štilinović

TVOJA LJUBAV

Bezbroj puta vidjela sam Te u mislima,
bezbroj puta navratila k Tebi,
na izvoru sam Tvome vodu pila,
i žedna ostajala i sama u sebi!
U onaj dan sanjarila sam kao uvijek:
tuđa lica, svijet tuđi, tuđe snove;
zazivao si me i ugledah prvi puta Tebe!
U sebi sam znala samo da mi nešto pružaš
ljubav ili sreću ili nešto takvo,
ali prihvatiti bilo mi je teško (nisam znala ni kako)!?
Riječi su moje prestale, ostao je samo mir,
to ljubav Tvoja uhvatila me cijelu,
okove moje je sputala,
od tolike ljubavi, ostala sam zapanjena!
I kome je dati, kome je pokloniti?
Dijelila sam je svima, ostajalo je uvijek,
poklanjala je mnogima i razdati je nisam mogla.
Ostala sam u toj ljubavi Tvojoi i ništa me nije privuklo
kao ona, dirljiva, blaga, vjerna i brižna
- kao da sam sama ona.

Marija Filipaj

ISUSE!

Isuse, zašto se toliko bojim žrtve za druge, zašto se ne dam kidati lako?
Je li zbog boli što se sa mnom slila,
ili zbog straha od ranjavanja?
Samo mi daj tu hrabrost, biti kao Ti, Tvojim putem ići,
pa ipak se sve u meni lomi, iako me ta bol svu razotkriva!
Ali to put je Tvoj, i samoj se meni nemoguć čini;
kad strah me već obuzme i umori, Ti ga otkloni.

Marija Filipaj

CVJETKO GA NIJE VOLIO

Idem u prvi razred. Godina je 1945., a od 12. travnja gospodična nas mora učiti da je došlo *oslobođenje*. Ovo je treća vojska koja se valja kroz naše selo.

Prva je prošla na putu u Grčku, u tako savršenom redu da je netko rekao da su kao u filmskom žurnalu i još dodao da ih nitko ne može pobijediti. Iza kilometarskih kolona malih amfibijskih Volkswagena, auto-tenkova i pravih tenkova, ljudi su izašli na naš *drum* i čudili se kako je ravan, pa se konji ne će *zatepati* kao prije, a ne će biti ni *sočkanja* u kolima.

Druga je vojska išla bez oružja, samo s noževima i bombama u nabreklih džepovima, dovoljno za veliko zlo. Potezali su rakiju i vitlali noževima prolazeći kroz *izdajničko selo*. Gledali smo ih kroz niske prozore i jedva razmaknute zavjese, i mama mi nije dala da ih brojim, kao one prve. Čudio sam se baki Stani da moli za njih šćućurena na svojoj *šamlici*, da im dragi Bog *raspravi* puta i da stignu kuda su krenuli. Danas znadem koliko je blagosti i mudrosti bilo u toj mojoj zaštitnici; nije ona znala ni otkuda ni kamo ide ta čeljad, samo da što prije prođu.

O mojoj trećoj vojsci u životu i danas mislim da je bila najsličnija onom prikazivanju starogrčkog boga Marsa kad istresa svoju vreću nesreće: borna kola, konji, topovi, ljudi-neljudi, muško i žensko pogrbljeno pod strojnicama i strjeljivom u redenicima, sve prljavo i odrpano, galame i psuju strašne psovke kakve nismo nikada čuli. Neke ne razumijemo, ali kako izgledaju, mislimo da i oni samo psuju. Neki kažu da su to Bugari. Zaustavili konjske zaprege, ispregli konje i krenuli u *akciju*: dovedu seljaku u dvorište svoju ragu, otetu negdje u Bačkoj, i zađu u štalu, pa što im se sviđa! *Doraju* i kola. Ostave rasklimana i nepouzdana, često s motkom umjesto jednog kotača, pa uzmu bolja. Srećom je otac naša nova šarena rastavio i sakrio u sijeno u štaglju, a na vidiku ostavio stara u kojima se vozilo *đubre*.

U našoj štali dvije kobile, Vidra i Zlata, k'o dvije jabuke; otac ih upregne u plug *duplaš*, što je to za njih! Na lijevoj strani dvije krave s dva teleta, a sasvim desno dva ždrjepčica od godinu i pol, nikad kola potegnuli nisu. Mlad kapetan stupi unutra i zagledava *blago*, pa će odmah udesno među mladce, mamine ljubimce. Ona jaukne, no brzo i ona prijeđe u *akciju*: nagovara gospodina oficira da uzme kobilu, kad već tako mora biti, ona ima pet godina i dobro vuče.

"Strina, je l' se ti to petljaš u moj poso", oštro će drug oficir, pa odvezuje upravo Cvjetka, a mati u plač i kuknjavu, pa kud baš njega, on nam je najdraži i najmirniji, nije ništa naučen, ne će ni kola vući ni trpjeti koga na leđima. Samo je trčao za kolima kad smo išli na Dančar.

Baka Stana u stražnjoj sobi naslućuje da je u dvor došla napast *nevidovna* i moli se poluglasno prebirući svoje krupne crne *patrice*, dok majka Anka s dostatnim

brojem odvaljenih napasti na leđima tiho zaziva: "Neka mu Bog plati". Tada se nisam mogao načuditi zašto majka tako blago uzvraća raznim kapetanima naših života i sudbina, kada ima i razloga i povoda da padnu prave kletve teške kao lanci privezani na osovini vršalice. Kako to da mu Bog još i plati? Onako kako sam ja plaćao u dućanu *Kod Lača* kada bi me poslali po *germu* ili šećer i potom uvijek pitali: "Jesi li platio?", bojeći se nisam li u trku negdje novac izgubio.

Kapetan bijesan kao ris sikće psovke, stavlja Cvjetku oglavinu, vodnicidovodnici dodaju sedlo, on zajaše i započne *muštranje*. Mama se još ne miri, preklinje ga da odustane, neka vodi i Vidru i Zlatu, a konjanik kipi i bijesno ubada konjića *uzengijama*. Ostali potiču kapetana, a jedna drugarica priđe mojoj mami i šapne u uho: "Smiri se drugarice, taj je pakostan, puno ljudi je pobio." Valjda je to osjetio i naš Cvjetko, propne se još jedanput i odnese *aždaju* na leđima.

Drugarica je još opazila zidni sat i ljutito rekla da još pokazuje *švapsko* vrijeme, te ga odmah dovela u red sa svojim satom. Još je dala mami deku posebnoga tkanja, od koje je krojač iz Ladimirevaca sašio dugački kaput momemu bratu. Svejedno, ta deka i ostavljena raga nisu bile dovoljne da ublaže žalost za Cvjetkom.

Godina je 1955. Zimski praznici završili 31. siječnja s dubokim snijegom i velikom zimom. *Gutmanov* vlak nikako da postigne paru i da povuče, više ne vozi nego što vozi. Profesori u osječkoj gimnaziji obzirni su prema đacima-putnicima, ali što to vrijedi kad je zima bezobzirna; tko će stići gradivo ako propustiš mjesec dana nastave. I tako nađemo stan, otac me saonicama odveze u Ulicu Kozare u Retfali. Gospodin i gospođa Benčević, dobri ljudi, dijele sa mnom kuhinju gdje učim, to je jedina prostorija koja se grije. Oni tiho zbore, a ja se udubim u latinske glagole, slojeve zemljine kore ili Napoleonove ratove.

Predvečer redovito dolazi susjed, mlađi čovjek, no već u mirovini po ratnom stažu. Zaredaju *priče partizanke*. Od dvije, koje sam zapamtio, prepričat ću ovu. Njegov kapetan, hrabar i dobar čovjek iz nekog sela blizu Virovitice, u napredovanju od Slatine prema zapadu najavi da će svakako svratiti svojim. Selo nije daleko od glavne ceste, još će on stići svoju jedinicu u koloni. Rat je praktično gotov, vojska ide na zapad da dokrajči neprijatelja koji je negdje u Sloveniji. Lete engleski zrakoplovi i drugarima bacaju padobranima sve, od svinjske masti do vojničkih odora. Kapetan osedla svog konja, nađe još jednoga i upregne u kola, te ih ubrzo nakrca svime i svačime, kako su uz to prolazili kroz *neprijateljska* sela. Našao se na ratnom putu i jedan grofovski dvorac, a tu je baš bilo svega. Jedina mu je briga bila hoće li izdržati *šinje* na kotačima, jer to je kvar kada se kola moraju istovariti radi popravka, a kapetan ne bi želio da se vidi što je sve ispod cerade.

Virovitica na vidiku. "Sad ću ja drugovi, za sat-dva opet k vama", pa zakrenu s glavne ceste na poljski put koji je dobro poznao. Teško nakrcana kola usjekla u raskvašenu zemlju, konji vuku pognutih glava i ravnih leđa i ne osjećajući *žickanje* oštrim bičem. Nisu odmakli ni sto hvati kad je grunulo: visok oblak zemlje, prašine, vatre i dima spojio nebo i zemlju, a kolonom prostruji "Teller-mina"! Još i više od

dima i zemlje digli se prikupljeni *suveniri*, leti kanta s masti, šunke, suhe kobasice, srebrni *escajg*, razmotane trubice platna iza neke trgovine u Donjem Miholjcu, engleski *sten*, a svima se učini da je najviše podiglo njihovog kapetana.

Onima koji ne znaju, *Teller* na njemačkom znači tanjur, ali ne bijaše to mina veličine tanjura, već neke zdjeletine s pet kilograma eksploziva, koja prevrne tenk kao plug brazdu.

1996. – Čitam u novinama da negdje u okolici Siska na razminiranju radi južnoafrička tvrtka. Posebno izvježbani psi tako prenjuškaju zemljište da nađu svaku minu. Vođeni izvanrednim njuhom dođu do skrivene mine i svome vodiču daju znak, onako kao što lovački pas pokaže lovcu da je divljač u grmlju ili visokoj travi.

Ima li takve sposobnosti i u konja? Sada sam siguran da ima, i da je Cvjetku dodijao kapetan, pa ga ostavio i odjezdio na zelene livade na Dančaru.

Pogovor: selo Šag imalo je sto *numera*. Iz rata se nije vratilo 29 ljudi. Samo je jedan, Milan Šalavardin, poginuo u borbi. A nije morao, kažu da je negdje u Bosni pao u borbi s četnicima i da je uvijek iz svoga *šarca* šarao na stoječki. Majka mu Kata plakala do kraja života.

U selu nema spomenika.

mr. sc. Antun Rajčevac

MOLITVA ZA MIR

Oče naš, koji jesi na nebesima, pogledaj svijet pun patnje, boli, grijeha, zla, bezobrazluka i mržnje. Molim te daj da se svijet promijeni. Daj da budemo bolji te da ne budemo ljubomorni, bezobrazni i da imamo bar malo poštovanja prema starijima.

Željela bih da u svakom trenutku mislimo i na druge, a ne samo na sebe. Ljudi često puta ismijavaju jedni druge, ponižavaju te govore jedni drugima da ništa ne vrijede. Govore jedni drugima da su tupi i glupi. Potakni ih da se uozbilje te shvate da nema razlike među ljudima i da svi jednako vrijede. Često se događa da se jedni drugima izruguju riječima: "Gle, ti mi se javljaš, a nemaš ni za kruh." Pomozi im da umjesto da im se rugaju, da im pomognu. Kako bi svijet samo bio lijep kad bi svatko samo popravio sebe. Za mir u svijetu ja ću popraviti sebe i pokušat ću biti što bolja kao osoba.

Doroteja Jović

6. B, OŠ "Zaprude"

BIOLOŠKA RAZNOLIKOST

“U početku stvori Bog nebo i zemlju. Zemlja bijaše pusta i prazna; tama se prostirala nad bezdanima, i Duh Božji lebdio je nad vodama.” Tako glasi početak Knjige Postanka, u kojoj se dalje opisuje redoslijed nastajanja svega stvorenoga i svih stvorenja. Mi ljudi smo, kao kruna svega, stvoreni zadnji.

Računa se da je naša Zemlja stara oko 4,6 milijarda godina. Ljudski vijek je u prosjeku sedamdesetak godina. Protekli blagdani Svih svetih i Dušnoga dana podsjetili su nas opet na naš zemni kraj. I tako to ide, jedni se rađaju, a drugi umiru, jer “umrijeti se mora, rođeni smo da umremo” kazala mi je unučica Petra kada su prije tri godine umrli moji roditelji.

A koliko dugo su ljudi već na Zemlji? Znanstvenici su i to utvrdili. U odnosu na Zemlju - vrlo, vrlo kratko. Da povežu geološko i ljudsko vrijeme, tj. starost Zemlje i starost ljudskoga roda, poslužili su se jednim pojednostavljenjem. Sto milijuna godina Zemlje prikazali su jednom ljudskom godinom, pa je onda Zemlja stara oko 46 godina. U početku je bila pusta i prazna, kako piše u Knjizi Postanka, a onda se, prije otprilike 37 godina (tj. 3,7 milijarda godina), pojavio život, najprije jednostavniji, pa sve složeniji. Kada je na pozornicu stupio čovjek? Tek prije sedam dana. Gotovo je čitavu svoju povijest bio lovac i skupljač plodova, a tek je prije jednoga sata (tj. prije 12 000 godina) postao stočar i zemljoradnik, pa govorimo o agrarnoj revoluciji. Prije jedne minute (tj. prije 200 godina) počeo se baviti industrijom i počela je industrijska revolucija. Ona je imala za posljedicu mnogo dobra u životu ljudi, pa se povećao njihov broj, svladane su mnoge bolesti, produljio se životni vijek. No, nastali su i brojni ekološki problemi, kao kisele kiše, učinak staklenika i promjene klime, razna onečišćenja, nestajanja plodnoga tla, šuma, biljnih i životinjskih vrsta itd. Tih problema je čovječanstvo postalo svjesno tek prije nekoliko desetaka godina ili prije jedne minute, ako slijedimo ono pojednostavljenje s početka.

No, valja reći da je takvih problema bilo i prije, posebice nestajanja biljnih i životinjskih vrsta. Tako su prije osam mjeseci (odnosno prije 65 milijuna godina) nestali dinosauri, što se povezuje s promjenama klime ili udarom nekoga velikog svemirskog tijela, meteorita. No, to nije bilo prvo veliko izumiranje u povijesti Zemlje, nego - peto. Znanstvenici tvrde da je u tim izumiranjima nestalo od jedne do dvije trećine svih vrsta koje su do tada živjele. Za to mi ljudi ne snosimo odgovornost, jer nas nije bilo, mi smo tu tek sedam dana.

Sada dolazi ono glavno - danas se događa šesto veliko izumiranje i nestajanje biljaka i životinja, za koja mi ljudi jesmo odgovorni. Nama je rečeno: “Vladajte ribama u moru i pticama u zraku i svim živim stvorovima što puze po zemlji!” (Post 1,28), a ne - uništavajte ih. (Izgleda da smo vladanje shvatili na krivi način.) Naslovi u tisku postaju sve dramatičniji: “Od 1970. ljudi uništiti trećinu prirode na Zemlji”, “U sljedećih 100 godina moglo bi izumrijeti 1200 vrsta ptica”, “Scenarij bliskoga kraja” itd. Naglašava se da je tijekom jednoga dana 5000 novih stanovnika pridodano

Zemljinoj populaciji, 1000 hektara tropskih šuma je uništeno, a tri prirodne vrste su zauvijek iščezle s našega planeta.

Može se, doduše, činiti da to i nije tako strašno, jer postoji oko deset milijuna (neki čak tvrde 100 milijuna) biljnih i životinjskih vrsta. Najveći dio njih nije ni opisan, mnoge će nestati prije nego ih upoznamo, a znanstvenici upozoravaju da izumiranje tolikoga broja vrsta dovodi u opasnost i opstanak čovjeka.

Procjene broja vrsta i broja ugroženih vrsta su vrlo različite, pogotovo kada se radi o onima najmanjima. Tako se procjenjuje da ima 3 milijuna vrsta bakterija, 1,5 milijuna vrsta gljivica i pola milijuna vrsta virusa. Broj bakterija na Zemlji je ogroman, to je brojka 5 s 30 ničtica. (Što je prema tome broj ljudi, 6 sa 9 ničtica?) Doduše, samo jedan posto od ukupnoga broja bakterija ulazi u ljudski i životinjski organizam i uzrokuje bolesti, pa onda ljudi razvijaju lijekove, a bakterije otpornost na njih, i utrka se nastavlja. Vodeći znanstvenici na tom području smatraju kako za sada nema ni jednoga razloga nadati se da ćemo pronaći neki superantibiotik protiv kojega bakterije neće razviti otpornost.

No nisu bakterije i gljivice samo štetne, one su i korisne, pa i u zaštiti okoliša. Pročišćavaju onečišćene vode, zrak i tlo, pronalaze mine, uklanjaju teške metale iz stakla (npr. iz starih televizijskih ekrana i zaslona računala). Znanstvenici upozoravaju da s izumiranjem svake biljke nestaje i 30 drugih vrsta, uglavnom patogena, koji pomažu u očuvanju ravnoteže cijeloga eko-sustava. Stvoritelj je svemu dodijelio neku ulogu.

U svezi s nestajanjem vrsta objavljeno je nedavno Milenijsko izvješće o ekosustavu, na kojemu je četiri godine radilo 1300 znanstvenika iz 95 zemalja svijeta. I ono je prilično dramatično: trećini svih vodozemaca, petini sisavaca i osmini svih ptica prijeti istrebljenje. Naglašeno je i da se promjene živih vrsta u prirodi u posljednjih pedeset godina odvijaju brže nego ikada do sada.

Sve češće se spominje izraz *biološka raznolikost*, koji podrazumijeva sve žive organizme na Zemlji, sav genetski materijal, vrste i ekološke sustave. I jedan dan u godini, 29. prosinca, posvećen je bioraznolikosti. Toga dana 1993. stupila je na snagu Konvencija o biološkoj raznolikosti, koju je na Konferenciji Ujedinjenih naroda o okolišu i razvoju, u lipnju 1992. u Rio de Janeiru potpisalo 157 država. Hrvatska je početkom 1997. postala punopravnom strankom Konvencije. Treba naglasiti da Konvencija uvažava suvereno pravo svake države da koristi vlastita prirodna dobra, ali i ističe činjenicu da je njihovo očuvanje od interesa za cijelo čovječanstvo.

Ne zaboravimo, Zemlja je dom, a ne samo kuća, i to ne samo nama ljudima nego svemu živomu. Hoćemo li u njemu biti mudri upravitelji ili bezobzirni iskorištavatelji, ovisi o nama. Krivo shvaćanje zapovijedi koju smo dobili, sve nam se više osvećuje.

Ana Švob

BEZGRJEŠNO ZAČEĆE BDM

U našoj župi Sv. Ivana ap. i ev. godinama se održava župno klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu na dan Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije (8. 12.) nakon jutarnje sv. mise u 7.30 do večernje sv. mise u 18.30 sati.

Prošle godine živjeli smo događaj 150. obljetnice proglašenja dogme o Bezgrješnom Začecu BDM, koju je proglasio papa Pio IX. (8. 12. 1854.). Dogmu o Bezgrješnom Začecu potvrdila je osobno Blažena Djevica Marija pastirci Bernardici u Lurdu prilikom ukazanja 1858. god.

Mi u Hrvatskoj imamo od 1908. god. lurdsko svetište Vepric (4 km zapadno od Makarske uz samu Jadransku magistralu), koje vjerniku i hodočasniku pruža duhovnu i tjelesnu okrpju. Smješteno je u stijeni šumovitog krajobrazja nad kojim se dižu strme stijene Biokova (preko 1300 m). Postaje križnog puta počinju uz potocić od kipa Isusa u Getsemanskom vrtu. Kod špilje održavaju se svakodnevno sv. mise, a više sv. misa na dane posvećene BD Mariji. Tada dođe veliko mnoštvo vjernika, a navečer bude procesija sa svijećama i molitva sv. krunice.

Međutim prvi kip Majke Božje Lurdske u Hrvatsku donesen je iz Pariza u Nedelišće 1883. god. u župu Presvetog Trojstva.

Ignjac Munjko

STUDIJ NA INSTITUTU ZA TEOLOŠKU KULTURU

Drugi vatikanski koncil u dogmatskoj konstituciji *Lumen Gentium* o Crkvi, u IV. poglavlju posvećenom laicima, kao važnom dijelu cjelokupnog Božjeg naroda, navodi: "Tu su oni od Boga pozvani, da pridonesu, kao iznutra poput kvasca, posvećenju svijeta vršeći vlastitu dužnost, vođeni evanđeoskim duhom, i tako drugima otkriju Krista u prvom redu svijetleći svjedočanstvom svoga života, vjerom, nadom i ljubavlju." (LG IV, 31,2). Također se među dokumentima nalazi dekret "*Apostolicum actuositatem*" posvećen apostolatu laika. Polazeći od tih dokumenata, i mi, vjernici laici, postajemo svjesni važnosti kompetentnog svjedočenja crkvenih poruka sredini u kojoj živimo i djelujemo. Zato bi se laici morali truditi "da steknu dublju spoznaju objavljene istine i neka ustrajno mole od Boga dar mudrosti" (AA 35,3). Da bismo se mi laici mogli teološki obrazovati i upućeno se upuštali u dijalog o poslanju Katoličke Crkve u suvremenom svijetu te na taj način apostolski djelovali, omogućuje nam i studij na Institutu za teološku kulturu pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Naime, slijedeći preporuke Drugog vatikanskog sabora (*Apostolicum actuositatem* 29,4 i 32, 3.4) o mogućnostima i načinima formiranja laika za apostolat, Vijeće Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu donosi 1968. godine odluku o osnivanju Instituta za teološku kulturu laika kao znanstveno-istraživačke institucije. (Institut se otprije kratkog vremena naziva Institut za teološku kulturu). Statut Instituta, koji je Vijeće Instituta donijelo imajući u vidu apostolsku konstituciju *Sapientia Christiana* te sukladno Statutu Katoličkog bogoslovnog fakulteta, određuje široko znanstveno-istraživačko polje rada, od kojih ovdje nabrajam tek neke: istraživanje mjesta i zadataka laika u Crkvi i društvu osobito u svjetlu dokumenata II. vatikanskog sabora te načini na koje laici u našim specifičnim uvjetima mogu tražiti "Kraljevstvo Božje baveći se vremenitim stvarima i uređujući ih po Bogu" (usp. LG IV, 31,2), poučeni na prikladan način te imajući u vidu pravo značenje vremenitih dobara (usp. AA 31 b), zajedno s pripadnicima raznorodnih grana ljudske djelatnosti nastojati oko izgradnje humanijeg svijeta, čuvanja cjelovitosti ljudske osobnosti, njegovanja kulture mira i ljubavi među ljudima, promicanja vrednota braka i obitelji, nalaženja svekolikog sklada između kultura, civilizacijskih dostignuća i kršćanstva, posebice u suvremenom svijetu (GS 52, 56-62) itd.

Davanjem mogućnosti studiranja na ovom Institutu, naša je Crkva širokom krugu vjernika laika pružila priliku da na istinskom izvoru teološkog znanja proširi svoje vidike i spoznaje te tako vlastitim rastom u vjeri, pa makar i skromnim udjelom, doprinese dobrobiti cjelokupne crkvene zajednice. Vjerujem da se tako ispunila mnoga najintimnija čežnja za dubljim ulaženjem u široka područja teološkog nauka koja mi, studenti, možemo tek naslutiti. Pri izvršavanju fakultetskih obveza student mora misliti na cilj takvog obrazovanja, a to je potpunije djelovanje u duhu Evanđelja u radnim i obiteljskim sredinama svakoga od nas te kompetentno

navješćivanje Božje Riječi u dijalozima s drugim osobama, pa i onima koji ne vjeruju. Laik tako obogaćena znanja i duhovne širine može biti koristan svojoj crkvenoj zajednici u najširem smislu riječi.

ITK nudi mogućnost redovnog i izvanrednog studija vjernicima laicima koji se zbog raznih razloga nisu mogli posvetiti studiju teologije u redovitom tijeku obrazovnog procesa, tj. nakon srednje škole, tako da je skupina studenata vrlo raznolika, od studenata drugih fakulteta, preko onih koji su u redovitom radnom odnosu pa sve do nas zrelijih koji još uvijek osjećamo želju i dužnost da rastemo u vjeri te da svi kompetentno doprinesemo, nadahnuti Duhom Svetim, a prema svojim mogućnostima, navjestiteljskoj ulozi Crkve, na koju smo svi, kao Božji narod, pozvani. Polaznici studija su osobe oba spola, vrlo često na najrazličitije načine aktivni u svojim matičnim župama, u raznim udrugama ili akcijama. Studij je trogodišnji, tj. traje 6 semestara. Kroz 24 predmeta koji se upisuju tijekom studija, kroz seminarske radove te diplomski rad, studentima je omogućeno znanstveno upoznavanje kršćanske vjere, katoličkog nauka i teologije te osobito Svetog pisma. Raznovrsni kolegiji na znanstveni način ukazuju na konkretnu problematiku suvremenog života te pravo mjesto i poslanje Crkve u tom i takvom životu. Tijekom studija studenti se primjereno obučavaju za dijalog s drugim osobama više naobrazbe, pa i onima koji nisu vjernici, kako bi mogli kvalificirano širiti Kristovu riječ u ovom našem, sumnjama opterećenom, modernom svijetu. Kroz studij se studenti također mogu osposobiti za obavljanje različitih službi u Crkvi, iako se prvenstveno misli na dragovoljni doprinos tako obrazovanih vjernika za potrebe i dobrobit Crkve. A za sve to potrebno je redovito posjećivanje predavanja, izrada seminara te proučavanje obvezatne i preporučene literature. Nije lako uskladiti posao, svakodnevne obiteljske obveze, često putovanja iz drugih mjesta izvan Zagreba, s obvezama na fakultetu, pa se ponekad dolazi preopterećen i umoran na predavanje. Međutim, molitva prije predavanja, vedro raspoloženje među studentima - jer na ovaj se fakultet dolazi iz ljubavi - nasmiješeno lice i strpljivost profesora uvijek učine da se sav umor zaboravi.

Svjesni njihovih mnogobrojnih obveza, zahvalni smo dragim starijim profesorima koji nas tako strpljivo poučavaju teološkom nauku te s puno topline iznose svoja životna iskustva od kojih i mi možemo mnogo toga naučiti, te mlađim koji svoja teološka znanja prenose na karakterističan, mlađem čovjeku svojstven način. Pored toga, predavanjima nas usmjeravaju na pravi put razmišljanja i dijalogiziranja s drugim osobama, kako vjernicima tako i onima koji ne vjeruju, a sve to obogaćeno je s mnogo razumijevanja, ljubavi i strpljenja.

Studijem teologije na ITK-u studenti stječu solidne temelje za plodno svjedočenje svoje vjere i evangelizaciju Crkve kako u svojoj najužoj sredini tako i općenito na našem prostoru. Ne mali poticaj za teološkim usavršavanjem predstavlja i spoznaja da postoji još mnogo prostora i mjesta za življu prisutnost vjernika laika u Crkvi i društvu.

Na desetoj svečanoj promociji, održanoj u veljači 2005. godine, iznesen je podatak da je tijekom deset godina diplomiralo ukupno 306 studenata koji su nakon

uredno izvršenih obveza stekli akademski stupanj više stručne spreme i naziv teologa. Na taj način teološkom naobrazbom mogu svoje djelovanje u struci, obitelji i društvu, stručno prožeti vjerodostojnim svjedočenjem Kristove riječi i dati važan doprinos evangelizacijskoj ulozi Crkve. Da se tako može doprinijeti i većem crkvenom zajedništvu vidi se kroz pripreme i programe za obnovu Crkve na području Zagrebačke nadbiskupije održavanjem Druge zagrebačke sinode. Važnost doprinosa crkvenom zajedništvu potvrđuje i Godina Euharistije, tijekom koje se toliko ističe značenje euharistijskog zajedništva.

Ne želeći da zvuči neskromno, usuđujem se ustvrditi da bismo svi mi studenti laici kao dio Božjeg naroda, a slijedeći preporuke II. vatikanskog koncila, željeli zauzeto i odvažno svjedočiti poruke naše Crkve i Crkvenog učiteljstva te tako dati svoj doprinos rastu vjerskih i crkvenih vrednota u našem narodu.

Isto tako, želimo i očekujemo da nam spoznaje stečene studijem na ovom Institutu, pomognu da ih, uz vodstvo Duha Božjega, ugrađujemo kako u rast naše osobne vjere tako i u rast opće humanosti i čovjekoljublja, zauzimajući se za istinski dijalog među svim ljudima te kulturu mira i izgradnju civilizacije ljubavi.

Na kraju, mislim da nisam jedina koja u dubini svog srca zahvaljujem dragom Bogu na odluci da i studiranjem na ITK-u uronim još dublje u svekolike tajne božanskog misterija.

Hela Švarc

VJERA I BOLESNIK

Već duže vrijeme razmišljam o tomu da u naš list "Živjeti zajedno" predložim uvrstiti teme koje će zanimati osobe starije dobi, poglavito bolesnike. Kad sam nedavno tu misao izrekao, odmah su me upitali: "A tko će za tu rubriku pisati tekstove." Brzopleto i odviše samouvjereno odgovorih: "Ako nema drugih, pisat ću ja." Ali lakše je reći nego uraditi. Zato apeliram, lijepo molim suradnju; pišite, tema ima napretek: smisao života, patnja, bolest, trpljenje, žrtva, strah, ali i Božji darovi - vjera i ufanje, molitva, pa vlastita iskustva, dobri savjeti, akcije medicinskih sestara u našoj župi, međusobna pripomoć, Zakon o zaštiti prava pacijenta itd., itd.

Nakon operacije neoplazme došao sam na svetu misu, i poslušati uvijek pobudnu "provokativnu" propovijed znalca, erudita, osebujnog mislioca profesora Matulića. Postalo je uobičajeno poslije mise ostati još koju riječ progovoriti s prijateljima. Pričajući o mojoj bolesti, rekao sam iskreno: "Dobro se osjećam. Doista se nisam uplašio ni dijagnoze niti operacije. Mene ništa nije boljelo i na svemu tome zahvaljujem Bogu." Profesor Matulić začuđen viješću o bolesti, kimne glavom i nakon kratke stanke u svojem karakterističnom "provokativnom" tonu u jednom dahu otprilike reče: "Nemoj samo reći da Ti je vjera pomogla". Bio sam zatečen, ali ipak bez razmišljanja iskreno "ispalim": "Ne mogu lagati, da, jest". On prihvati moj odgovor bez ikakvog komentara, ali meni ostade teško breme: jesam li ja tim odgovorom nehotice ipak slagao?! Naime, jesam li dosegnuo razinu posvemašnjeg predanja u vjeri, pa i u ovim časovima posebnog stanja zbog bolesti, ili sam još uvijek samo "nevjerni" Toma?! Imam li ja vjeru, kako mi je često govorio jedan svećenik, "taj dar Božji"?. Kako to vjerujem? Znam da sam tek običan čovjek, lomljiv, prevrtljiv grješnik, koji u jednom hipu kliče poput Petra: "Ja Te neću izdati", a samo malo kasnije, zatajim Te bezbroj puta. Misli se roje, rađaju se pitanja. Da imam vjeru kao gorušičino zrno, zar bih onda griješio mišlju, riječju, djelom i propustom?! Pred Gospodinom skrušeno moram priznati da tek tragam za tim nezaslužnim darom. Dakle, tako gledajući vjera mi nije mogla pomoći, ili možda jest?! Međutim, ne mogu nijekati, nebrojeno puta u intimi duše skrušen, sa suzom u oku, molbenicu uputih Gospodinu. Nedvojbeno, to je izazvalo olakšanje. Smiren u ozračju sudara s neizvjesnošću sutrašnjice zbog bolesti, zasigurno najdublje proživljeno uputih molitvu predanja Bogu, Blaisa Pascala: "Oče nebeski, ne molim Te ni za zdravlje ni za bolest, ni za život ni za smrt, nego da Ti raspolažeš i mojim zdravljem i mojom bolešću i mojim životom i mojom smrću, sebi na slavu, meni na spas. Ti jedini znaš što je meni korisno. Ti si jedini Gospodar pa radi što hoćeš: daj mi ili oduzmi, svejedno, samo moju volju uskladi sa svojom." Dakle, iz ovog kuta gledajući, vjera mi je itekako pomogla.

Kako izići iz tog začaranog kruga, jesam li slagao govoreći istinu?! O tomu, ako Bog da, u sljedećem broju, a do tada zajedno razmislimo o porukama križa.

L.. Š.

ŽELIŠ LI OZDRAVITI?

Gospodine i meni postavljaš isto pitanje: »Želiš li ozdraviti?«

A ja ti se ispričavam
i krivnju svoju prenosim na druge.

Tvoje me riječi osvješčuju,
vraćaju natrag k meni.

Želiš li ozdraviti?

Da, uistinu, želim li ozdraviti?

Nije više važno tko me je razbolio,
važno je samo jedno: želim li ja ozdraviti.

Trideset osam godina ležati uzet, bolestan
nadamak izvoru koji ozdravlja,
ne izaziva li to s pravom pitanje:
»Želiš li ozdraviti?«

Gospodine, nikoga nemam...

Zar uistinu nemaš?
Da li si uopće zamolio nekoga?
Ili ti je sasvim dovoljno
da svojom pojavom izazivaš sažaljenje drugih
ili možda krivnju?

Ustani, uzmi svoju postelju i hodi!
Uzmi to na čemu si ležao trideset osam godina
to što je na tebi ležalo svih tih godina!

Ustani i hodi!

(Uz Iv 5,1-9)

s. Ksenija Leko

IMENOVANI I OD NADBISKUPSKOG DUHOVNOG STOLA POTVRĐENI
ČLANOVI ŽUPNOG EKONOMSKOG VIJEĆA (ŽEV-A)

1. Antun Rajčevac
2. Katica Drašković
3. Ivan Čavka
4. Dubravko Oreb
5. Ratko Novosel

IZABRANI I OD NADBISKUPSKOG DUHOVNOG STOLA POTVRĐENI ČLANOVI
ŽUPNOG PASTORALOG VIJEĆA (ŽPV-A)

1. Čedomil Abramović
2. Dinko Bagarić
3. Tomislav Bilić
4. Maja Brozičević
5. Robert Čauš
6. Mladen Čavka
7. Katica Drašković
8. Milena Grgić
9. Mirko Grozdanović
10. Mirna Hornik
11. Ivan Jukić
12. Marija Keča
13. Mario Keča
14. Luka Lažeta
15. s. Ksenija Leko
16. Ignac Munjko
17. Ivan Odak
18. Dubravko Pavić
19. Mira Plavčić
20. s. Jasminka Pomper
21. Nediljka Rogošić
22. Ivo Sjekavica
23. Antun Stanešić
24. Dinko Šebečić
25. Krešimir Štetić
26. Luka Štilinović
27. Vlado Švob
28. Miroslav Tišljar
29. Mario Vorih
30. Ante Vuković

Umrli od prošlog broja

Karel Štenc, r. 1923.
Katica Ptičar, r. 1924.
Mijo Kovačić, r. 1934.
Ljudevit Grah, r. 1909.
Branko Nemeč, r. 1943.
Renata Messner, r. 1947.
Mato Pudić, r. 1924.
Marijan Bulovec, r. 1938.
Marija Steklar, r. 1924.
Anđela Janeš, r. 1905.
Đuro Todorovski, r. 1930.
Katica Anđel, r. 1914.
Petar Milinković, r. 1906.
Ivan Pećnik, r. 1933.
Silvija Mundar, r. 1924.

Kršteni od prošlog broja

Damjan Pikula, sin Daria i Dine
Barbara Šegvić, kći Ivana i Ane Marije
Nika Rabić, kći Siniše i Dragane
Ela Beata Ćurlić, kći Duška i Adele
Laura Terezija Seuček, kći Zlatka i Dijane
Nika Bivol, kći Maria i Barbare
Max Ivan Slaviček, sin Saše i Rebecce
Nika Šundov, kći Igora i Irene
Hana Špalj, kći Alana i Violete
Lucija Brletić, kći Željka i Vlatke
Luka Brletić, sin Željka i Vlatke
Matija Brletić, sin Željka i Vlatke

Vjenčani od prošlog broja

Feliks Marko Hoćurščak i Božica Ana Tolas

RASPORED RAZLIČITIH AKTIVNOSTI U ŽUPI SV. IVANA EV.

PONEDJELJAK

19.15 sati: Biblijsko-molitveni susreti
19.15 sati (treći ponedjeljak u mjesecu): Župne tribine – "U početku bijaše Riječ"

UTORAK

20.00 sati: vjeronauk - 3. i 4. razred srednje škole, studenti i radnička mladež
19.00 sati: proba Župnog mješovitog zbora

SRIJEDA

20.00 sati: proba Zbora mladih
19.30 sati: katekumenat i priprava odraslih za primanje sv. sakramenata

ČETVRTAK

19.00 sati: župno klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom
19.30 sati: proba Zbora gospođa
20.00 sati: vjeronauk – srednjoškolci, 1. i 2. razred

PETAK

19.00 sati: proba Župnog mješovitog zbora
19.00 sati (prvi petak u mjesecu): klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom
16.30 sati: vjeronauk predškolske djece

SUBOTA

10.00 sati: proba Dječjeg župnog zbora
10.00 sati: Misionarsko-liturgijska grupa
15.00 sati: susret ministranata
18.30 sati (prva subota u mjesecu): susret Zajednice obitelji – ZOB
Župni vjeronauk osnovnoškolaca prema dogovorenom rasporedu

RASPORED SVETIH MISA

Radnim danom 7.30 i 18.30 sati
Nedjeljom 7.30, 9.00, 10.15, 11.30 i 18.30 sati
Blagdanom 7.30, 11.00 i 18.30 sati

